

Analiza javne nabavke - Uprava za zajedničke poslove pokrajinskih organa - zakup dva vozila

Jedanaestog maja 2021. Uprava za zajedničke poslove pokrajinskih organa (dalje: Uprava) objavila je odluku broj 109-404-143/2021-01¹ kojom se ugovor o zakupu vozila dodeljuje firmi Porsche mobility d.o.o. iz Beograda, kao jedinom ponuđaču. U vezi sa ovom javnom nabavkom nije bilo podnetih zahteva za zaštitu prava, kako na konkursnu dokumentaciju, tako ni u vezi sa sprovođenjem postupka.

Procenjena vrednost ugovora bila je 9,8 miliona dinara (bez poreza na dodatu vrednost - PDV), a ugovor je potpisan na 9.388.534,46 dinara bez PDV, odnosno 11.266.241,35 sa PDV-om (95.817,1 evra). Predmet javne nabavke bio je zakup dva putnička motorna vozila, "i to novih vozila (nekorišćena putnička vozila sa ugrađenim potpuno novim delovima i koja su nakon isporuke prvi put registrovana u 2021.godini)", radne zapremine "od 2900 cm³ do 3000 cm³, snage motora od 245 kW do 255 kW", kako piše u javnom pozivu.²

Prema podacima iz javnog poziva, ova dva vozila uzimaju se u zakup na 12 meseci i plaćaju se u 12 rata, dok je vlasnik vozila, takođe prema podacima iz javnog poziva, Zakupodavac, za sve vreme trajanja ugovora.

Ova javna nabavka nije bila planirana Planom javnih nabavki za 2021. godinu³, niti u naredne četiri izmene Plana javnih nabavki - uneta je tek u šestu verziju Plana, donetu 16. aprila 2021. godine⁴. Nabavka nije bila predviđena ni Finansijskim planom za 2021. godinu⁵. Ostalo je nejasno da li je u pitanju loše planiranje potreba, naknadno uočena mogućnost za finansiranje budžetskih rashoda ili neka potreba koja se naprasno pojavila, a ranije nije postojala.

Šta je problem sa ovom nabavkom?

Najpre, očito je prekršeno više odredbi Zakona o javnim nabavkama odredbom da boja vozila treba da bude "MYTHOS BLACK METALIC", kako piše u Tehničkoj specifikaciji⁶ predmeta javne nabavke -

1

<https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocuments.aspx?entityId=59425&objectMetalId=2&documentGroupId=169&associationTypeId=1&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef×tamp=2021-05-11T12:26:22.46>

2 <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=a56a4f78-bb83-45ff-93d4-30dcdce93afc-9464&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

3 <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=b00392b3-2391-4300-8d21-c8eb98240b47-3344&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

4 <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=9b955bfd-d8dc-4edc-9da9-db32d6bad855-15592&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

5 http://www.uprava.vojvodina.gov.rs/UZZPPO_Finansijski_plan_2021.pdf

6 <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=1a659477-8d72-4cb4-8f04-8920e9a9e7c8-14920&entityId=27166&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

ova boja direktno ukazuje da marka automobila koji su predmet javne nabavke mora da bude "Audi", pošto ovu boju jedino koristi brend "Audi".

Uprava nije odgovorila na pitanje zbog čega je navedena boja "MYTHOS BLACK METALIC", niti na pitanje koji brend(ovi) osim "Audija" imaju ovu boju vozila u svojoj ponudi. Jedini ponuđač i pobednik ove javne nabavke, Porsche Mobility je deo Porsche finansijske grupe u Srbiji⁷, i nudi različite oblike saradnje (lizing, zakup, car sharing...) kada je reč o automobilima Folksvagen grupe (VW), među čijih 12 brendova se nalaze i Porše, Folksvagen, Audi, Škoda, Seat...⁸

Na ovaj način, uslovljavanjem da predmet javne nabavke mora da bude tačno određeni brend, nesumnjivo je prekršen član 7. Zakona o javnim nabavkama (načelo obezbeđivanja konkurencije i zabrane diskriminacije), u kome piše da je "Naručilac dužan da u postupku javne nabavke omogući što je moguće veću konkurenciju", kao i da "Naručilac ne može da ograniči konkurenciju sa namerom da određene privredne subjekte neopravdano dovede u povoljniji ili nepovoljniji položaj, a naročito **ne može onemogućavati bilo kojeg privrednog subjekta da učestvuje u postupku javne nabavke korišćenjem diskriminatorских kriterijuma** za kvalitativni izbor privrednog subjekta, **tehničkih specifikacija** i kriterijuma za dodelu ugovora."⁹

Takođe, prekršen je i član 100. Zakona o javnim nabavkama, u kome eksplicitno piše da "**tehničke specifikacije ne mogu da upućuju na posebnu marku** ili izvor ili određeni proces koji karakteriše proizvode ili usluge koje pruža određeni privredni subjekt ili na žigove, patente, vrste ili određeno poreklo ili proizvodnju, **koje bi za posledicu imalo davanje prednosti ili eliminisanje određenih privrednih subjekata ili određenih proizvoda**, osim ako predmet ugovora to opravdava."¹⁰

I zbilja, kada se uporede potrebne karakteristike vozila navedene u Tehničkoj specifikaciji sa ponudom firme "Audi" u Srbiji, može se doći do "ciljanog" modela automobila: **reč je o Audiju A6 Limuzina 55 TFSI quattro S-tr. 250 kW**¹¹, koji se savršeno uklapa u sve postavljene parametre: dužinu, visinu, širinu, međuosovinsko rastojanje, zapreminu motora, prtljažnika, snagu motora, karakteristike menjača...

Ova nabavka sporna je i sa stanovišta članova 5. i 6. Zakona o javnim nabavkama. Član 5. nalaže da je "Naručilac u primeni ovog zakona obavezan da postupa na ekonomičan i efikasan način, da obezbedi konkurenciju, jednak položaj svih privrednih subjekata, bez diskriminacije, kao i da postupa na transparentan i proporcionalan način", dok član 6. (Načelo ekonomičnosti i efikasnosti) propisuje da je Naručilac dužan "da nabavlja dobra, usluge ili radove odgovarajućeg kvaliteta **imajući u vidu** svrhu, namenu i vrednost javne nabavke, odnosno **ekonomično trošenje javnih sredstava**."

⁷ <https://www.porscheleasing.rs/o-nama/uopsteno-o-preduzecu>

⁸ <https://www.volkswagenag.com/en/brands-and-models.html>

⁹ <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-javnim-nabavkama.html>

¹⁰ Isto

¹¹ https://cdn-rs.audi.at/media/Kwc_Basic_DownloadTag_Component/49497-505500-312763-505503-312764-downloadTag/default/92207df0/1612523062/a6-my21.pdf

Zbog čega ova javna nabavka nije ekonomična?

Najpre, za novac kojim se na godinu dana iznajmljuju dva vozila (nakon čega ponovo nastaje potreba za ta dva vozila) bilo je moguće kupiti jedan novi automobil (osnovna cena, prema sajtu Audiya¹², iznosi 65.389,25 evra, dok cena sa svom traženom dodatnom opremom iznosi nešto iznad 81.000 evra) i da preostane oko 14.000 evra.

Prema Pravilniku o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje za poreske svrhe¹³, godišnju stopa amortizacije automobila za iznajmljivanje ili lizing iznosi 30 odsto. Naravno, cenu godinu dana starih automobila (nakon isteka zakupa) određuje tržište, međutim, možemo napraviti argument, oslanjajući se na pomenuti Pravilnik, da će u načelu ova dva vozila za godinu dana izgubiti po 30 odsto svoje vrednosti. Kako rekosmo, kataloška cena sa zahtevanom opremom ova dva automobila iznosi oko 162.000 evra, što znači da će nakon godinu dana njihova vrednost opasti za ukupno 48.600 evra. Dakle, za taj gubitak vrednosti vozila od 48.600 evra, Ponuđač će od Uprave za godinu dana dobiti skoro duplo više - 95.817,1 evra. (Da su automobili u vlasništvu Uprave, amortizacija bi bila duplo manja i iznosila bi 15 odsto)

Takođe, i drugi uslovi su veoma nepovoljni po Naručioca, odnosno Upravu. Tako, prema podacima iz Tehničke specifikacije, postoji maksimalan broj kilometara (40.000) koji automobili mogu da pređu za godinu dana, a za svaki pređeni kilometar iznad 40.000 Uprava dodatno plaća Ponuđaču.

Ranije nije bilo nabavke ovakvih vozila (Audi), ali iz jedne ranije nabavke Uprave (broj 414-112/2017 od 25. maja 2017) saznajemo da su u trogodišnjem zakupu 10 Škodinih vozila plaćali 0,3 evra po pređenom kilometru iznad ugovorom predviđene granice.

Ujedno, na teret Uprave idu i svi ostali troškovi korišćenja vozila uzetih u zakup - "redovno i vanredno servisiranje, kasko osiguranje, zamena pneumatika, registracija i dr".

Uprava nije odgovorila na pitanje za koje potrebe su namenjena ova dva vozila, odnosno ko će ih koristiti. Takođe je nepoznato kolika je prosečan godišnji broj pređenih kilometara za službene automobile ove klase, tako da se za sada ne može pretpostaviti da li će pored pomenutih 95 hiljada evra, šteta za pokrajinski budžet biti još veća.

Prema Odluci o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila iz Službenog lista Autonomne pokrajine Vojvodine od 28. decembra 2011. godine¹⁴, vozila visoke i visoke srednje klase "mogu se koristiti isključivo za stalno korišćenje službenog vozila", a pravo na stalno korišćenje službenog vozila imaju:

1. predsednik Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine,
2. predsednik Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine,
3. potpredsednik Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine,

¹² https://cc.porscheinformatik.com/cc-rs/sr_RS_AUDI19/A/model-selection/424?GrossNetSwitch=GROSS&variant=BASIC

¹³ <https://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik-o-poreskoj-amortizaciji.html>

¹⁴ http://www.puma.vojvodina.gov.rs/SL/2011/23/23_2011.pdf

4. potpredsednik Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine,
5. članovi Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine,
6. pokrajinski ombudsman,
7. direktor Uprave.

U ovoj Odluci navodi se i da kabinet predsednika Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine i Kabinet predsednika Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine, pored prava na korišćenje vozila iz stava 1. ovog člana, imaju pravo na stalno korišćenje još po dva službena vozila.

Prema istoj Odluci, Uprava je, između ostalog, zadužena za evidenciju pređene kilometraže. Evidenciju o korišćenju službenih vozila vodi šef Odseka za saobraćaj i održavanje vozila, a na osnovu te evidencije, direktor Uprave je dužan da "dva puta mesečno sačini izveštaj o korišćenju službenih vozila. Izveštaj sadrži podatke o korisnicima, broju pređenih kilometara, utrošku goriva, iznosu naknade, kao i druge podatke".

Naknadno, od 12 juna 2013¹⁵, pravo na stalno korišćenje vozila dobili su i:

- "8. šef Kabineta predsednika Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine,
9. šef Kabineta predsednika Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine,
 10. savetnik predsednika Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine,
 11. savetnik predsednika Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine".

Potom, 4. februara 2015¹⁶. to pravo dobili su i:

- "12. direktor Uprave za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine
13. zamenik direktora Uprave za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine."

Konačno, 1. jula 2015¹⁷. pravo na stalno korišćenje vozila dobio je i „14. Pravobranilac Autonomne pokrajine Vojvodine".

Kancelarija za javne nabavke je na pitanje - da li je sprovedla monitoring ove javne nabavke odgovorila da "Kancelarija nije sprovedila monitoring nad predmetnim postupcima javnih nabavki, kako po službenoj dužnosti, tako ni na osnovu obaveštenja pravnog ili fizičkog lica, organa državne uprave, organa autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugih državnih organa" i ukazala da će na osnovu ovog pitanja "Kancelarija postupiti u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima i sprovesti monitoring u vezi sa predmetnim postupcima javnih nabavki".

¹⁵ http://www.puma.vojvodina.gov.rs/SL/2013/21/21_2013.pdf

¹⁶ http://www.puma.vojvodina.gov.rs/SL/2015/4/4_2015.pdf

¹⁷ http://www.puma.vojvodina.gov.rs/SL/2015/28/28_2015.pdf